

ЗАТВЕРДЖУЮ

Т. в. о. проректора з наукової роботи та інноваційної діяльності
Національного університету біоресурсів і природокористування України
доктор сільськогосподарських наук,
доцент

Володимир ОТЧЕНАШКО
« 20 » 2026 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації
Сидорук Єлизавети Олександрівни
на тему: «**Формування цифрової компетентності майбутніх маркетологів у процесі професійної підготовки у закладах вищої освіти**»,
поданої на здобуття ступеня доктора філософії
зі спеціальності **011 «Освітні, педагогічні науки»**
галузі знань **01 «Освіта/Педагогіка»**

Витяг із протоколу №5 фахового семінару кафедри педагогіки гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України від «13» травня 2026 року.

Присутні:

Члени фахового семінару кафедри педагогіки гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України: В. І. Мірошніченко, професор кафедри педагогіки, доктор педагогічних наук, професор, гарант освітньо-наукової програми, головуєча на засіданні фахового семінару; І. М. Буцик, заступник декана гуманітарно-педагогічного факультету, професор кафедри педагогіки, доктор педагогічних наук, професор, експерт; В. М. Бондаренко, декан факультету аграрного менеджменту, професор кафедри маркетингу та міжнародної торгівлі, доктор економічних наук, професор; О. В. Васюк, професор кафедри педагогіки, доктор педагогічних наук, професор; С. В. Виговська, доцент кафедри педагогіки, кандидат педагогічних наук; доцент; Т. В. Волошина, доцент кафедри інформаційних систем і технологій, кандидат педагогічних наук, доцент, науковий керівник; О. Г. Глазунова, проректор з науково-педагогічної роботи та цифрової трансформації, професор кафедри інформаційних систем і технологій, доктор педагогічних наук, професор; В. І. Корольчук, доцент кафедри інформаційних систем і технологій, доктор філософії з галузі знань «Освіта/Педагогіка», доцент; О. Г. Кузьмінська, професор кафедри інформаційних систем і технологій, доктор педагогічних наук, професор; О. В. Кучай, професор кафедри педагогіки, доктор педагогічних наук, професор; Т. П. Саяпіна, доцент кафедри інформаційних систем і технологій, доктор філософії з галузі знань «Освіта/Педагогіка», доцент; І. В. Сопівник, професор кафедри соціальної роботи та реабілітації, доктор педагогічних наук, професор; Л. М. Чередник, в. о. завідувача кафедри педагогіки, кандидат педагогічних наук, доцент, експертка.

Інші присутні на засіданні фахового семінару кафедри педагогіки гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України: Є. О. Сидорук, здобувачка ступеня доктора філософії.

Порядок денний: обговорення основних наукових результатів дисертації **Сидорук Єлизавети Олександрівни** на тему: «**Формування цифрової компетентності майбутніх маркетологів у процесі професійної підготовки у закладах вищої освіти**», поданої

на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка».

Тему дисертації затверджено вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 3 від 21 жовтня 2022 року).

Дисертацію виконано на кафедрі педагогіки гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Науковий керівник: кандидат педагогічних наук, доцент **Волошина Тетяна Володимирівна**, доцент кафедри інформаційних систем і технологій Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Слухали: доповідь здобувачки Є. О. Сидорук про основні положення дисертації. У дисертації здійснено комплексний аналіз наукових і науково-методичних джерел з проблематики дослідження та узагальнено вітчизняний і зарубіжний досвід формування цифрової компетентності майбутніх маркетологів; уточнено поняття «цифрової компетентності майбутніх маркетологів», обґрунтовано її складові, показники та рівні сформованості на основі причинно-наслідкової моделі факторів її формування; обґрунтовано та розроблено модель формування цифрової компетентності майбутніх маркетологів у процесі професійної підготовки; обґрунтовано, розроблено та експериментально перевірено методику формування цифрової компетентності майбутніх маркетологів у процесі професійної підготовки.

Здобувачці було поставлено 8 запитань, на які вона надала обґрунтовані відповіді та пояснення.

Виступили:

Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент Т. В. Волошина зазначила, що у процесі підготовки дисертації та виконання індивідуального плану наукової роботи Є. О. Сидорук проявила себе як працьовита і відповідальна дослідниця, здатна до вирішення складних наукових завдань, професійного самовдосконалення й розвитку. Вона володіє методами наукових досліджень й адекватно застосовує їх у своєму дослідженні. За період навчання Є. О. Сидорук здобула необхідні теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, вирішення комплексних завдань у галузі педагогіки та дослідницько-інноваційної діяльності. Здобувачка оволоділа методологією наукової діяльності, що дозволило їй успішно реалізувати свої наміри щодо власного наукового дослідження, результати якого мають новизну, теоретичне та практичне значення.

Експерти:

Буцик І.М., доктор педагогічних наук, професор, акцентував увагу на актуальності теми дослідження, його науковій новизні, відзначив його теоретичне та практичне значення. Експерт зазначив, що в роботі логічно поєднано сучасні методологічні підходи, що дало змогу всебічно розкрити процес формування цифрової компетентності майбутніх маркетологів у процесі професійної підготовки, коректно окреслено науковий апарат дисертації, узагальнено наукові підходи до структурування цифрової компетентності, методично виважено представлено модель формування цифрової компетентності. Розроблену методику формування цифрової компетентності майбутніх маркетологів представлено комплексом взаємопов'язаних форм і методів організації освітньої діяльності, що реалізуються на засадах досвідного та гнучкого навчання. Методика передбачає використання інтерактивних лекцій, практичних і лабораторних занять, командної проєктної роботи, кейс-методу, спринтів, рефлексивних практик, а також застосування сучасних цифрових сервісів у процесі професійно орієнтованих завдань. Такий підхід забезпечує активізацію пізнавальної діяльності здобувачів освіти, розвиток аналітичного та творчого мислення, формування навичок командної взаємодії й здатності застосовувати цифрові технології у реальних або наближених до професійної діяльності маркетингових ситуаціях.

На основі аналізу дисертації експертом запропоновано дати їй загальну позитивну оцінку, як такої, що відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року, та рекомендувати дисертацію для подання до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття доктора філософії зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка».

Чередник Л. М., кандидат педагогічних наук, доцент, акцентувала увагу на обґрунтованості наукових положень і висновків. Експертка зазначила, що здобувачкою уточнено зміст сутності поняття «цифрова компетентність майбутніх маркетологів», обґрунтовано домінуючі педагогічні умови формування цифрової компетентності майбутніх маркетологів, розроблено та експериментально перевірено методику формування цифрової компетентності майбутніх маркетологів у процесі професійної підготовки у закладах вищої освіти. На основі аналізу дисертації експерткою запропоновано дати їй загальну позитивну оцінку, як такої, що відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року, та рекомендувати дисертацію для подання до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка».

В обговоренні результатів дисертації взяли участь: О. Г. Глазунова, доктор педагогічних наук, професор; О. Г. Кузьмінська, доктор педагогічних наук, професор; І. В. Сопівник, доктор педагогічних наук, професор; В. М. Бондаренко, доктор економічних наук, професор; В. І. Мірошніченко, доктор педагогічних наук, професор; О. В. Васюк, доктор педагогічних наук, професор; В. І. Корольчук, доктор філософії з галузі знань «Освіта/Педагогіка», доцент; Т. П. Саяпіна, доктор філософії з галузі знань «Освіта/Педагогіка», доцент.

Виступаючі зазначили, що здобувачкою виконано дисертацію на актуальну тему, робота містить значну кількість нових наукових даних, має наукову новизну, актуальність, важливе теоретичне та практичне значення, відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року.

Було підтримано пропозицію експертів щодо рекомендації дисертації Є. О. Сидорук для подання до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка».

Постановили: заслухавши та обговоривши дисертацію Сидорук Єлизавети Олександрівни на тему: «Формування цифрової компетентності майбутніх маркетологів у процесі професійної підготовки у закладах вищої освіти», члени фахового семінару кафедри педагогіки гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України ухвалили:

1. Актуальність теми дисертації. У сучасних умовах цифрової трансформації економіки та суспільства особливого значення набуває підготовка фахівців, здатних ефективно діяти в умовах стрімкого розвитку інформаційно-комунікаційних технологій. Цифровізація бізнес-процесів, активне використання аналітики даних, штучного інтелекту, автоматизованих маркетингових систем та цифрових комунікацій зумовлюють підвищені

вимоги до професійної компетентності майбутніх маркетологів, зокрема до рівня сформованості їх цифрової компетентності.

Сучасний маркетолог працює в цифровому середовищі, що потребує оволодіння різноманітними цифровими інструментами, здатності аналізувати великі обсяги даних, створювати цифровий контент, організовувати комунікацію в онлайн-просторі та приймати обґрунтовані рішення на основі аналітичних даних. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває проблема формування цифрової компетентності майбутніх маркетологів у процесі професійної підготовки.

2. Особистий внесок здобувачки в отриманні наукових результатів та вирішенні конкретного наукового завдання. Особистий внесок здобувачки у наукових працях, написаних у співавторстві, полягає в обґрунтовані педагогічних підходів до розвитку цифрових навичок; аналізі значущості формування цифрової компетентності у студентів; системному аналізі та дослідженні функціональних можливостей LMS Moodle; аналізі щодо значущості інтеграції досвідного навчання з моделлю гнучкого навчання; розробленні структурованих анкет; організації та проведенні навчальних спринтів зі студентами, а також здійсненням моніторингу їх участі; розробленні та обґрунтуванні інструментів оцінювання рівня цифрової комунікації, співпраці та взаємодії студентів у цифровому освітньому середовищі, що дозволили здійснювати діагностику сформованості відповідних компонентів цифрової компетентності; визначенні найбільш ефективних інструментів цифрової комунікації, здійсненні аналізу стандартів цифрової компетентності за європейською мережею EUROPASS; обґрунтуванні та розробленні структурної моделі формування цифрової компетентності, а також визначенні й описанні індикаторів оцінювання її рівня.

3. Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів та запропонованих авторкою рішень, висновків, рекомендацій. Дисертація за характером і змістом розкритих питань є новітнім комплексним та системним дослідженням проблеми формування цифрової компетентності майбутніх маркетологів у процесі професійної підготовки у закладах вищої освіти, а результатом його є теоретичне обґрунтування та експериментальна перевірка методики формування цифрової компетентності майбутніх маркетологів у процесі професійної підготовки у закладах вищої освіти. Висновки та рекомендації аргументовано результатами власних досліджень, вони відповідають меті та поставленим завданням дослідження.

5. Наукова новизна основних результатів дослідження. У дисертації *вперше*: обґрунтовано структуру цифрової компетентності майбутніх маркетологів, до якої увійшли шість складових: С1. Інформаційна грамотність; С2. Етика та безпека; С3. Цифровий маркетинг та соціальні медіа; С4. Аналіз даних та інсайти; С5. UX-дизайн та розробка; С6. Штучний інтелект та машинне навчання; розроблено методику формування цифрової компетентності майбутніх маркетологів на засадах досвідного та гнучкого навчання, у межах якої обґрунтовано педагогічні та методологічні підходи, зміст, форми та методи її формування з урахуванням специфіки професійної діяльності у сфері цифрового маркетингу; *уточнено*: поняття «цифрова компетентність майбутніх маркетологів»; показники сформованості цифрової компетентності за рівнями базовий, середній та високий; *подальшого розвитку набула* модель формування цифрової компетентності майбутніх маркетологів у процесі професійної підготовки, яка складається із методологічно-цільового, змістового, процесуального та результативного блоків.

6. Практична цінність результатів дослідження та їх впровадження полягає у розробленні та впровадженні в освітній процес підготовки майбутніх маркетологів електронних навчальних курсів з дисциплін «Економічна інформатика», «Техніка презентацій та спічрайтинг з основами вебдизайну»; розробленні змісту, інструкцій та методичних рекомендацій для виконання лабораторних робіт з дисциплін «Економічна інформатика», «Техніка презентацій та спічрайтинг з основами вебдизайну».

Результати дисертаційного дослідження можуть бути використані закладами освіти для організації освітнього процесу майбутніх маркетологів, розробленні робочих програм навчальних дисциплін, електронних навчальних курсів з дисциплін фахового спрямування (обов'язкових та вибіркового освітніх компонентів), а також у системі підвищення кваліфікації викладачів закладів передвищої, вищої та післядипломної освіти.

7. Перелік наукових праць, які відображають основні результати дисертації. Основні положення дисертації викладено у 7 наукових працях, з яких стаття у науковому виданні, включеному до міжнародної наукометричної бази даних Web of Science Core Collection, 3 статті у наукових виданнях, включених до Переліку наукових фахових видань України, 3 тези наукових доповідей.

**Стаття у науковому виданні,
включеному до міжнародної наукометричної бази даних
Web of Science Core Collection**

1. Hlazunova O., Korolchuk V., Voloshyna T., Kravchenko V., Saiarina T., **Sydoruk Y.** Experiential learning through agile learning methodologies: Understanding students' experience. Higher Education, Skills and Work-Based Learning. 2026. Vol. 16. Iss. 3. P. 533–548. *(Sydoruk Y. проведено огляд наукової літератури щодо значущості інтеграції досвідного навчання (Experiential Learning) з моделлю гнучкого навчання (Agile Learning Model), розроблено структуровану анкету та визначено дизайн дослідження, організовано та проведено навчальні спринти зі студентами, а також здійснено моніторинг їх участі. Hlazunova O. сформульовано концепцію дослідження. Korolchuk V. сформульовано дослідницькі питання щодо інтеграції досвідного навчання (Experiential Learning) у рамках моделі гнучкого навчання (Agile Learning Model). Voloshyna T. описано результати дослідження та узагальнено педагогічні висновки. Kravchenko V. здійснено аналіз та інтерпретацію даних, включаючи статистичну обробку, кластеризацію та формування профілів студентів. Saiarina T. визначено вибірку та методи збору даних для оцінки навчального досвіду студентів, організовано збір даних).*

**Статті у наукових виданнях,
включених до Переліку наукових фахових видань України**

2. Глазунова О. Г., Волошина Т. В., Корольчук В. І., Саяпіна Т. П., **Сидорук Є. О.** Розвиток цифрової компетентності студентів за допомогою Microsoft 365. Гуманітарні студії: педагогіка, психологія, філософія. 2024. № 12 (2). С. 24–33. *(Сидорук Є. О. обґрунтовано педагогічний підхід до розвитку цифрових навичок та проаналізовано значущість формування цифрової компетентності у студентів, розроблено змістовий модуль «Сервіси Microsoft 365 для цифрової комунікації, співпраці та взаємодії», розроблено та обґрунтовано інструменти оцінювання рівня цифрової комунікації, співпраці та взаємодії студентів у цифровому освітньому середовищі, що дозволили здійснювати діагностику сформованості відповідних компонентів цифрової компетентності, розроблено індивідуальні та колективні завдання для лабораторних робіт у межах відповідних дисциплін та реалізовано педагогічний експеримент. Глазуною О. Г. сформульовано концепцію дослідження, визначено мету дослідження. Волошиною Т. В. розроблено методологію дослідження, включно з аналізом змісту навчальних дисциплін. Корольчук В. І. здійснено збір, обробку та статистичний аналіз експериментальних даних, перевірено значущості результатів та інтерпретацію рівнів сформованості цифрових навичок студентів. Саяпіною Т. П. проведено аналіз останніх досліджень та публікацій, оформлено приклади практичної реалізації завдань для формування навичок цифрової комунікації, співпраці та взаємодії).*

3. Саяпіна Т. П., Корольчук В. І., Волошина Т. В., **Сидорук Є. О.** Реалізація індивідуальної траєкторії студента засобами Moodle. Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету. 2024. № 16. С. 160–172. *(Сидорук Є. О. здійснено розгорнутий огляд наукової літератури, проведено системний аналіз та дослідження функціональних можливостей LMS Moodle щодо персоналізації навчальних курсів, створення різноманітного*

навчального контенту, інструментів оцінювання та підтримки навчання. Саяпіною Т. П. розроблено концепцію реалізації індивідуальної траєкторії навчання студентів засобами LMS Moodle. Корольчук В. І. опрацьовано та проаналізовано результати онлайн-опитування студентів, які навчалися за індивідуальною освітньою траєкторією засобами LMS Moodle. Волошиною Т. В. розроблено процедуру формування індивідуальної освітньої траєкторії студентів на основі ресурсів LMS Moodle).

4. Сидорук Є. О. Цифрова компетентність бакалавра маркетингу: сутність поняття та структурні компоненти. Вісник післядипломної освіти. Серія Педагогічні науки. 2024. № 32. С. 128–144.

Тези наукових доповідей

5. Саяпіна Т. П., **Кривобок Є. О. (Сидорук Є. О.)** Формування навичок цифрової комунікації майбутніх фахівців в закладах вищої освіти. Глобальні та регіональні проблеми інформатизації в суспільстві і природокористуванні '2022: X Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція, м. Київ, 14–15 листопада 2022 року: тези доповіді. Київ, 2022. (Кривобок Є. О. (Сидорук Є. О.) проаналізовано та визначено найбільш ефективні інструменти цифрової комунікації, здійснено аналіз стандартів цифрової компетентності за європейською мережею EUROPASS. Саяпіною Т. П. сформульовано концепцію дослідження щодо формування навичок цифрової комунікації).

6. Глазунова О. Г., **Сидорук Є. О.** Цифрова компетентність сучасного маркетолога: структурна модель, індикатори. Сучасні гуманітарні дослідження молодих науковців у глобалізаційному світі: виклики, інновації, безпека: Міжнародна очно-дистанційна науково-практична конференція молодих вчених, м. Київ, 6–7 листопада 2023 року: тези доповіді. Київ, 2023. (Сидорук Є. О. обґрунтовано та розроблено структурну модель формування цифрової компетентності, а також визначено й описано індикатори оцінювання її рівня. Глазуною О. Г. сформульовано концепцію дослідження).

7. Сидорук Є. О. Методичний фактор формування цифрової компетентності бакалавра маркетингу. Наука і молодь в XXI сторіччі: X Міжнародна молодіжна науково-практична інтернет-конференція, м. Полтава, 28 листопада 2024 року: тези доповіді. Полтава, 2024.

Методичні рекомендації

8. Корольчук В. І., Волошина Т. В., **Кривобок Є. О. (Сидорук Є. О.)** Економічна інформатика (методичні рекомендації з виконання лабораторних робіт). Київ: НУБіП України, 2021. (Кривобок Є. О. (Сидорук Є. О.) підготовлено теоретичний матеріал, розроблено практичні завдання, здійснено технічне оформлення і перевірку коректності матеріалів. Корольчук В. І. розроблено структуру методичних рекомендацій, визначено зміст та послідовність виконання лабораторних робіт. Волошиною Т. В. здійснено методичний супровід до виконання лабораторних завдань, узагальнено рекомендації щодо використання цифрових інструментів).

9. Волошина Т. В., Корольчук В. І., Саяпіна Т. П., **Сидорук Є. О.** Техніка презентацій та спічрайтинг з основами веб дизайну (методичні рекомендації з виконання лабораторних робіт). Київ: НУБіП України, 2024. (Сидорук Є. О. підготовлено теоретичний матеріал та практичні завдання. Волошиною Т. В. розроблено структуру та зміст методичних рекомендацій. Корольчук В. І. здійснено методичний супровід до виконання лабораторних робіт. Саяпіною Т. П. здійснено технічне оформлення).

8. Апробація основних результатів дослідження. Основні положення та висновки дослідження обговорювалися на: X Міжнародній науково-практичній Інтернет-конференції «Глобальні та регіональні проблеми інформатизації в суспільстві і природокористуванні '2022» (м. Київ, 2022 р.); Міжнародній очно-дистанційній науково-практичній конференції молодих вчених «Сучасні гуманітарні дослідження молодих науковців у глобалізаційному світі: виклики, інновації, безпека» (м. Київ, 2023 р.); X Міжнародній молодіжній науково-практичній інтернет-конференції «Наука і молодь в XXI сторіччі» (м. Полтава, 2024 р.).

Ухвалили:

Дисертація здобувачки ступеня доктора філософії Сидорук Єлизавети Олександрівни на тему: «Формування цифрової компетентності майбутніх маркетологів у процесі професійної підготовки у закладах вищої освіти» є завершеною кваліфікаційною науковою працею, в якій вирішено конкретне наукове завдання, яке полягає у теоретичному обґрунтуванні, розробленні та експериментальній перевірці методики формування цифрової компетентності майбутніх маркетологів у процесі професійної підготовки у закладах вищої освіти з урахуванням сучасних вимог цифрової економіки, розвитку маркетингових технологій та потреб у професійній діяльності, що має істотне значення для галузей знань 01 «Освіта/Педагогіка» та 07 «Управління та адміністрування».

Дисертація відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року.

З урахуванням наукової зрілості та професійних якостей здобувачки Сидорук Єлизавети Олександрівни дисертація на тему: «Формування цифрової компетентності майбутніх маркетологів у процесі професійної підготовки у закладах вищої освіти» рекомендується для подання до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка».

**Головуюча на засіданні
фахового семінару кафедри педагогіки
гуманітарно-педагогічного університету
Національного університету біоресурсів
і природокористування України,
доктор педагогічних наук, професор**

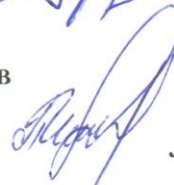
Валентина МІРОШНІЧЕНКО

**Експерти:
Професор кафедри педагогіки
Національного університету біоресурсів
і природокористування України,
доктор педагогічних наук, професор**

Ігор БУЦИК

**Завідувач кафедри педагогіки
Національного університету біоресурсів
і природокористування України,
кандидат педагогічних наук, доцент**

Лідія ЧЕРЕДНИК

**Відповідальний за атестацію здобувачів
вищої освіти ступеня доктора філософії**

Сергій БОЯРЧУК